

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. Dr. A. B. A. VAN KETEL, PROF. TH. LIMPERG JR.,
A. NIERHOFF, M. PIMENTEL EN H. R. REDER.

RUBRIEK REDACTEUREN: EXAMEN-VRAAGSTUKKEN: Drs. ABR. MEY EN Drs. J. PAARDEKOOPER — LITERATUUR: Drs. S. KLEEREKOPER —
BESLECHTE GESCHILLEN: PROF. Mr. CH. ZEVENBERGEN — UIT DE FINANCIËLE HUISHOUDING DER OVERHEID: J. H. TEXTOR — UIT HET BUITEN-
LAND: Ch. HAGEMAN, Drs. A. TH. DE LANGE, A. M. VAN RIETSCHOTEN EN Drs. E. P. M. VAN WAES — EFFICIENTIE: R. W. STARREVELD —
BELASTINGVRAAGSTUKKEN: W. WESTRA — REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR: Mej. Dr. R. PHILIPS, Drs. G. L. GROENEVELD,
J. P. DE HAAN EN J. C. SPANGENBERG

BUITEN DE VASTE RUBRIEKEN WERDEN IN DEN VORIGEN JAARGANG BIJDRAGEN GEPLAATST O.A. VAN Drs. F. Th. BEDEAUX, B. v. d. BERG,
W. N. DE BLAËY, E. v. DIEN, F. F. VAN DOORNE, F. N. GLAVIMANS Jr., J. GOUDRIAAN, Drs. J. F. HACCOÛ, J. H. HAGEMAN, Th. v. HOORN,
C. H. A. J. JANSSENS, L. VAN KAMPEN, T. K. KEUZENKAMP, T. v. d. KOOY, G. H. LUYENDIJK, Ir. K. F. MALLEË, W. A. NELIS, JAMES POLAK,
Dr. M. J. H. SMEETS, F. SWART, W. J. TOMBE, Drs. W. P. DEN TURK, J. v. d. WOLF.

SECRETARIS DER REDACTIE - C. VERWEY
TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 82444

UITGEVER: J. MUISSÉS — PURMEREND
TELEFOON 77 — GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDRAGEN WORDT NIET TERUGGE-
GEVEN. - NADRIJK IS GEORLOOFPD, ZOO DE BRON WORDT GE-
NOEMD. - BOEKEN TER RECENSIE EN ALLE ANDERE STUKKEN
VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS

VERSCHEIJNT MAANDELIJKS, BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS.
ABONNEMENT PER JAAR F 10.—, FRANCO PER POST F 10.24, BUITEN-
LAND F 10.60. — MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHELEN
JAARGANG

INHOUD:

De Accountant in de nieuwe Zwitsersche Bankwet en de organisatie van het accountantswezen in Zwitserland	Blz. 49
door C. Verwey	
Enkele toepassingen van de nieuwe Hollerith-machines	51
door A. J. van Noordwijk	
De vraag, of de accountant van een concern verplicht is het controleplan op te maken van den buitenlandschen accountant of althans diens controleplan heeft te beoordeelen	55
door F. N. Glavimans Jr.	
Examenvraagstukken	59
Vraagstuk 1 van het Federatief B-examen 1934 (Schema van Kostprijsberekening voor een schoenenfabriek) door Drs. Abr. Mey	
Efficientie	60
Red. R. W. Starreveld	
Machinale boekhouding door R. W. Starreveld	
Literatuur	62
Red. Drs. Kleerekoper	
De voorraadcontrole in de literatuur door Drs. S. Kleerekoper	
Uit het Buitenland	62
Red.: Ch. Hageman, Drs. A. Th. de Lange, A. M. van van Rietschoten en Drs. E. P. M. van Waes	
Bloodhound or Watchdog? — American Institute of Accountants	
Boeken-repertorium	63
Nederlandsch Instituut van Accountants	64
Diverse benoemingen	
Amsterdamsche Vereeniging van Assistenten van het Nederlandsch Instituut van Accountants	64
Adreswijziging van den Secretaris	
Ontvangen boekwerken	64

DE ACCOUNTANT IN DE NIEUWE ZWITSERSCHE BANKWET EN DE ORGANISATIE VAN HET ACCOUNTANTSWEZEN IN ZWITSERLAND

Van bevriende zijde ontvingen wij een overzicht van de Zwitsersche „Loi fédérale sur les banques et les caisses d'épargne”, die in November j.l. werd aangenomen. Daarvan is voor den accountant in het bijzonder van belang de 9de titel handelend over „Contrôle et révision”. Daarin wordt het volgende bepaald.

De banken zijn verplicht haar jaarrekening jaarlijks te onderwerpen aan de controle van „réviseurs indépendants de l'établissement”. De kantonale banken zijn van deze verplichting ontslagen, indien zij een contrôle-afdeeling hebben van „personnes qualifiées”.

De contrôleurs (réviseurs) moeten zich er van vergewissen, dat de jaarrekeningen zijn opgesteld, zoowel wat den vorm als wat het wezen betreft, in overeenstemming met de voorschriften van de wetten, de statuten en de reglementen, in het bijzonder met die op de banken en op haar „réglement d'exécution” en, doet dit zich voor, overeenkomstig de beschikkingen van het kantonale recht t.o.v. de wettelijke privileges van de „dépôts d'épargne”.

Slechts de „syndicats de révision” en de „sociétés fiduciaires”, die als contrôle-instellingen voor de banken zijn erkend, mogen met de controle worden belast. Het is zoowel aan de eene als aan de andere dezer contrôle-instanties verboden, om zelve het bankbedrijf uit te oefenen of zich te belasten met het beheer van vermogens.

De instelling, die met de controle is belast, moet onafhankelijk zijn van de directie en de commissarissen („direction et administration”) der bank. Behalve tegenover de organen der bank en de „Commission des banques” zijn de controleerende lichamen verplicht tot geheimhouding van hetgeen gedurende hun „inspections” tot hun kennis komt.

Uit het accountantsrapport moet duidelijk blijken, welke verhouding er bestaat tusschen de beleggingen en crediteuren in het buitenland, eenerzijds en het totaal der balans, anderzijds. Is de bank een N.V., dan moet het rapport worden uitgebracht aan Commissarissen („conseil d'administration”);

in alle andere gevallen aan de „organes responsables de la direction supérieure, de la surveillance et du contrôle”.

Indien de accountants in den loop van hun onderzoek inbreuken constateeren op de wettelijke bepalingen, feiten ontdekken, die compromitterend zijn voor de zekerheid der crediteuren, of, bij rechtspersonen, verliezen vaststellen van de helft van het maatschappelijk kapitaal, zijn zij verplicht de bank uit te noodigen binnen een behoorlijken termijn („dans un delai approprié”) haar toestand in orde te brengen. Indien daaraan niet binnen den gestelden tijd is voldaan, geven zij daarvan kennis aan de „Commission des banques”. Eveneens geven zij deze commissie er — zonder uitstel — kennis van als het hun blijkt, dat de vorderingen der crediteuren niet meer door de activa zijn gedekt.

Ten opzichte van het bankgeheim (14de titel) worden met een boete van ten hoogste frs. 20.000.— of zes maanden gevangenschap („les deux peines pouvant être cumulées”) bedreigd zij, die opzettelijk zekere voorschriften dezer wet overtreden. Deze bepaling geldt in het bijzonder hen, die krachtens hun functie op grond dezer wet tot discretie zijn verplicht, het beroepsgeheim moeten bewaren, of tot deze overtredingen aansporen. Onder dezen worden ook genoemd de „réviseur” en de „aide de réviseur”.

Indien „par négligence” is gehandeld, bedraagt de boete ten hoogste Frs. 10.000.—.

De wet is van toepassing (1ste titel) op de banken, op bankiers, („raisons sociales individuelles, sociétés en nom collectif et sociétés en commandite”), de spaarbanken en op de financiële ondernemingen met bankenkarakter „qui font appel au public pour obtenir des dépôts de fonds”.

Niet onderworpen aan deze wet zijn (1ste titel) de „Banque Nationale Suisse”, de „Centrales d'émission de lettres de gage” en de „Caisse de prêts de la Confédération”, terwijl bovendien een aantal andere financiële instellingen en personen buiten haar bereik vallen. Deze mogen de woorden „banque” of „banquier” voor zich zelf echter niet gebruiken.

Met de „Commission des banques” wordt waarschijnlijk bedoeld de „Commission fédérale des banques”, die blijkens den 10 den titel wordt ingesteld en wier leden (5) moeten zijn: „experts en matière de technique bancaire ou de technique de révision bancaire”.

* * *

Daar ons verschillende bepalingen en uitdrukkingen in het in den aanvang genoemde overzicht niet duidelijk waren, richtten wij ons tot den voorzitter van het „Verband Schweizerischer Bücherrevisoren” te Bern met verzoek een aantal door ons gestelde vragen te willen beantwoorden.

Daarop ontvingen wij een uitvoerig schrijven, hetwelk wij hieronder vanwege zijn belangrijkheid in hoofdzaak in extenso weergeven:

Een wettelijke regeling van het accountantswezen bestaat in Zwitserland niet. Daarentegen is in 1925 op initiatief van bovengenoemd „Verband” een vrijwillige aaneenschuiving tot stand gekomen, door de oprichting van de „Schweizerische Kammer für Revisionswesen”, een „Spitzenorganisation” die de verschillende deelen van het revisiewezen samenvat. De „Kammer” bestaat uit drie groepen: 1. het „Verband Schweizerischer Bücherrevisoren”, 2. de „Vereinigung der Treuhandgesellschaften”, en 3. de „Bankrevisionsverbände”. Alleen de „Kamer” neemt accountantsexamens af. De examens, die het „Verband” vroeger afnam zijn aan haar overgegaan. Aan deze examens wordt ook deel genomen door de groote „wirtschaftliche” vereenigingen des lands („Schweizerische Handels- und Industrieverein”, „Schweizerische Bankiervereinigung”, „Gesellschaft für kaufmänni-

sches Bildungswesen”, als ook alle Zwitsersche Hoogeschoolen). Met deze „Hochschulen” is overeengekomen, dat zij geen accountantsdiploma zullen verleen. Slechts kunnen zij, onder zekere voorwaarden, de „Vorprüfung” (theoretisch examen) van hunne kandidaten afnemen. De „Schlussprüfung” („Diplomprüfung”) wordt uitsluitend door de genoemde „Kamer” afgenomen. Door de nieuwe beroepswet komen voortaan de examens onder staatstoezicht. Het nieuwe examen-reglement is nog in behandeling en zal waarschijnlijk nog in dit voorjaar van kracht worden. De beroepswet met haar „Verstaatlichung der Prüfungen” is de eerste schrede tot een beroepsregeling in Zwitserland. Zij beperkt zich voorloopig tot bescherming van den titel: alleen de gediplomeerden zullen zich „diplomierter Bücherexperte” mogen noemen.

Naast de afzonderlijke accountants en „Treuhandgesellschaften” die in de „Kamer” zijn samengevat, bestaan er nog een groot aantal accountants en maatschappen (Bücherrevisoren” en „Gesellschaften”) die niet georganiseerd zijn.

Een begin met een wettelijke verplichting tot controle door een onafhankelijken accountant („Kontrolstelle”) wordt door de bovenvermelde nieuwe bankwet gemaakt. Deze wet heeft 12 Februari j.l. rechtskracht verkregen en de desbetreffende „Vollziehungsverordnung” is 1 Maart 1935 van kracht geworden. De wet eischt, dat de banken zich onder de controle van volstrekt onafhankelijke „Treuhandgesellschaften” of „Revisionsverbände” zullen stellen. Onder „onafhankelijk” wordt verstaan, dat geen gebruik mag worden gemaakt van een „Treuhandgesellschaft”, die door de gecontroleerde bank zelf is opgericht, of waarbij de bank in het college van commissarissen („Aufsichtsrat”) vertegenwoordigd is. Ook mogen „Treuhandgesellschaften”, die de controle van banken op zich nemen, zich niet met het beheer van vermogens belasten. Particuliere accountants („Einzelbücherrevisoren”) zijn van de bankcontrole geheel uitgesloten geworden. Als gevolg van stappen door het bovengenoemd „Verband” gedaan, is in de „Vollziehungsverordnung” nog een zekere mogelijkheid voor hen opengelaten, in dien zin, dat accountants zich kunnen aaneensluiten tot collectieve of commanditaire vennootschappen van ten minste vier personen, echter moeten ook zij, om tot de bankcontrole te worden toegelaten, zich aan de volgende voorwaarden onderwerpen:

1. Slechts vennootschappen („Gesellschaften”), die over een gestort kapitaal van ten minste frs. 100.000.— beschikken, of dit bedrag in den vorm van een waarborgsom storten, komen in aanmerking.

2. Een door den „Bundesrat” benoemde Bankcommissie oefent het oppertoezicht uit en beslist over de toelating tot de bankcontrole.

3. De controle wordt slechts toegestaan aan vennootschappen, die het bewijs leveren, dat zoowel de leidende personen, als de „Hauptrevisoren”, die de controle uitoefenen, op het gebied van de bankcontrole ervaren zijn en waarborg bieden voor een vertrouwenswaardige en vakkundige uitoefening van hun beroep. Eveneens wordt de moreele zijde streng onderzocht. Verder geeft de „Vollziehungsverordnung” nadere aanwijzing hoe de controle geschieden moet.

Tenslotte vestigt de schrijver er de aandacht op, dat de controle, die door de bankwet wordt geëischt, niets gemeen heeft met de interne controle, die door de bankinspecteurs¹⁾ geschiedt. Deze laatste is een soort „Ueberkontrolle”, die door den Staat als zekerheid wordt verlangd en waarvan de omvang bij de meergenoemde „Vollziehungsverordnung” nader wordt geregeld.

C. VERWEY

¹⁾ Daar wet noch „Vollziehungsverordnung” van bankinspecteurs spreekt, wel echter van een „Bankenkommission” mag aangenomen worden dat dit lichaam wordt bedoeld. C. V.